

VeeteeltVlees bestaat 10 jaar en inventariseerde de ontwikkeling van diergezondheid voor het voorbije en komende decennium.

veeteeltvlees
10 JAAR!

Een memorabele datum is het zeker, de eerste dag van 2012. In België betekende die datum het definitieve startschot voor de nationale ibr-bestrijding, na een aanloopperiode van vijf jaar. Maar ook bvd-bestrijding staat stilaan in de steigers en dat is goed, zo vindt Geert Hoflack, werkzaam bij MSD Animal Health. 'Ibr en bvd zorgen voor onopgemerkte verliezen op rundveebedrijven. Daar moet een einde aan komen.'

Er zijn zo nog een aantal bestrijdingsprogramma's die de sector op termijn vooruit zouden kunnen helpen. Hoflack noemt in dat verband voorbeelden als bestrijding van neospora, de belangrijkste oorzaak van verwerpen in de rundveesector, maar ook salmonella komt voorbij. 'Tot voor kort was daar nog geen idee van, maar uit onderzoek blijkt salmonella bij rundvee meer voor te komen dan gedacht.'

Nederland hinkt achterop

Aan Nederlandse zijde klinkt juist het tegenovergestelde. 'Nederland wordt in collectieve dierziektebestrijding ingehaald door de omringende landen', ziet dierenarts Niels Groot Nibbelink. De bestrijding van ibr en bvd door een collectieve aanpak past binnen de ontwikkeling naar een meer preventief managen van de diergezondheid, benadrukt hij. 'De afgelopen jaren zijn bedrijven op eigen initiatief meer gaan vaccineren tegen allerlei ziekten. In de toekomst komt de nadruk nog meer op preventie te liggen.' Hij noemt ook de evolutie naar een bedrijfsspecifieke totaalaanpak. 'Terwijl de afgelopen tien jaar veel gevaccineerd werd om een bedrijfsprobleem op te lossen, zien we nu dat meteen ook verder gekeken wordt. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar wat in het management kan worden veranderd om de ziektedruk op

Dierziektefokwaarden mogelijk in de toekomst?

Van curatief naar preventief

Na andere Europese landen maakte ook België het voorbije jaar een punt van de ibr-bestrijding. Stilaan komt ook een nationale bvd-bestrijding om het hoekje kijken. Nederland blijft voorlopig achter en dat is jammer, zo stelt dierenarts Niels Groot Nibbelink.

tekst Annelies Debergh

lange termijn aan te pakken, zodat vaccinatie niet standaard nodig is.' Door die trend naar meer preventief managen kan een groot deel van de antibioticiemdiscussie voorkomen worden, gaat Niels Groot Nibbelink verder. 'De vleesveehouderij liep daarin iets achter, maar net als in andere sectoren is de nadruk op preventief behandelen toegenomen. Zeker op de grotere, gespecialiseerde vleesveehouderijen is preventief managen langzamerhand de standaard geworden.' Terugkijkend op de afgelopen tien jaar schetst Niels Groot Nibbelink ook de gevolgen van de mkz-uitbraak. Mond-en klauwzeer heeft in Nederland een forse impact gehad. 'De maatschappij vindt dat het nodeloos ruimen van dieren moet stoppen.' Gelukkig is het nu bespreekbaar geworden om bij uitbraken als deze preventief te kunnen vaccineren. 'Recent is er een doorbraak gekomen en kunnen we bij een dreigende ziekte in het buitenland ons vee preventief vaccineren en zo de besmettelijke ziekte een stap voor zijn.' Blauwtong en Schmallenberg zijn twee virusziekten die eveneens de afgelopen jaren een grote weerslag hebben gehad. In

de toekomst zullen ook andere virusziekten die overgedragen worden door insecten een grotere rol gaan spelen. De vleesveesector zal ook rekening moeten houden met ziekten die overdraagbaar zijn van dier naar mens, de zogenaamde zoonosen. Niels Groot Nibbelink: 'De uitbraak van Q-koorts bij melkgeiten heeft het inzicht gebracht dat volksgezondheid en diergezondheid moeten samengaan.'

Erfelijke gebreken in kaart

Naast de opgang van de preventieve geneeskunde noemt Geert Hoflack de ontdekking van de zeven erfelijke gebreken in het Belgisch-witblauwras als een grote sprong voorwaarts. 'Het is zonder twijfel de belangrijkste schakel in de verbetering van de diergezondheid op Vlaamse vleesveehouderijen geweest van de voorbije tien jaar. De ontdekking heeft de handleiding voor Belgisch witblauw voor onze dierenartsen veranderd van een grote encyclopedie in een kleine zakagenda. Het heeft het ras in korte tijd twintig jaar vooruitgeholpen en ook gered van massaal inkruisen.' Naast de eerder genoemde ibr- en bvd-be-

strijding heeft Hoflack het ook over de ontrafeling van seleniumtekorten bij vleesvee. 'Seleniumtekorten waren tot voor kort onderschat. Duidelijkheid rond deze problematiek heeft ervoor gezorgd dat veehouders en dierenartsen daar meer aandacht voor hebben.' Tot slot noemt Geert Hoflack de start van het pwf-programma. Door het testen van fokstieren in drie fasen kregen witblauwfokkers meer cijfergegevens en is de afgelopen jaren bewuster gefokt. Dat geldt behalve voor de fokwaarden ook voor inteelt. 'Met correcte cijfergegevens kunnen fokkers een fokkerijkoers inzetten en dat is ook in de praktijk te zien.'

Meer bedrijfsbegeleiding

De afgelopen jaren is de vleesveehouderij een stuk professioneler geworden, stelt Iris Kolkman vast. Verbonden als dierenarts aan de faculteit Diergeneeskunde in Merelbeke ziet ze nog wel mogelijkheden voor verbetering. 'Nu de bedrijven groter worden en de bedrijfsstructuur is verbeterd, liggen er nog kansen voor diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding.' Ook op het gebied van management, zoals vruchtbaarheid en jongveeopfok, zijn volgens Kolkman nog stappen te maken. Ze wijst op de waarde van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding. 'Begeleiding betekent extra kosten, maar vleesveehouders lijken nog te weinig te beseffen wat dat aan de andere kant weer kan opleveren. Neem nu de opvolging van de vruchtbaarheid. Door het verkorten van de tussenkalftijd kunnen

vleesveehouderijen nog efficiënter werken. Dat betekent directe winst, zeker voor vleesveebedrijven die het van dat ene kalf per jaar moeten hebben.'

Slag maken in natuurlijk kalven

Een ander stokpaardje van Kolkman is het natuurlijk kalven van witblauwen. Aan de hand van haar doctoraatsonderzoek onderzocht ze de relatie tussen binnenbekkenmaten en natuurlijk kalven bij verbeterd roodbonten en Belgisch witblauwen en ze concludeerde dat selectie op natuurlijk kalven mogelijk is. De vertaalslag naar de praktijk blijkt moeilijk. 'Er moet op dat vlak nog een mentaliteitsverandering komen bij de gemiddelde Vlaamse witblauwfokker. Op natuurlijk kalven hoort geen taboe te zijn. Het kan niet dat fokkers die er wel mee aan de slag willen, dat niet kunnen omdat 95 procent van de fokkers de problematiek niet wil zien. Vroeg of laat gaat op dat vlak maatschappelijk gezien toch iets veranderen en dan kun je de kop niet in het zand blijven steken.' Ook Geert Hoflack pleit voor een opname van de binnenbekkenmaten in het fokprogramma. 'Het is jammer dat de witblauwsector niet wil meestappen in dat verhaal.' Hij spreekt van een gemiste kans. 'De bepaling van een fokwaarde voor binnenbekkenmaten staat los van het feit of je de keizersnede op termijn wilt loslaten of niet. Maar je maakt wel duidelijk aan de maatschappij dat je als sector met de keizersnede-problematiek bezig bent en daar oog voor hebt.' Met een goed uitgevoerde keizersnede is

uit standpunt van dierwelzijn niets mis, beaamt Hoflack. 'Maar een witblauwe met voldoende vlees, die bovendien nog eens natuurlijk kan kalven, dat is een product met internationale kansen. Je kunt als sector wel liever met behulp van alleen de keizersnede verder willen, maar als de maatschappij, de retail of de overheid er morgen nee tegen zeggen, dan ben je als sector gedwongen om te volgen.'

Merkers tegen ziekten?

Voor de komende jaren noemt Iris Kolkman het verder terugdringen van het antibioticagebruik in de sector als een uitdaging. 'De vleesveehouderij is een stuk professioneler geworden, maar er is nog werk aan de winkel.' Kolkman wijst op een recent onderzoek rond kalversterfte op vleesveehouderijen. 'Er kan op sommige vlakken nog verbetering worden geboekt. Zo moeten we af van het klakkeloos inzetten van antibiotica.' Geert Hoflack ziet nog mogelijkheden in de verdere uitbreiding van fokwaarden. Hij noemt de binnenbekkenmaten, maar ook fokwaarden voor ziektegevoeligheid. Zo zouden fokkers op stierniveau kunnen zien welke dieren beter bestand zijn tegen bepaalde aandoeningen. 'Bij holstein is al gekeken naar de genetische basis voor resistentie tegen ziekten en daarbij zijn duidelijke verschillen tussen dieren vastgesteld. Sommige dieren hebben een twee tot vier keer hogere immunrespons op ziekten dan andere. Die zogenaamde HIR-technologie zal in de toekomst belangrijk worden.' |